

Näringsutskottets betänkande över

Medlemsförslag om kriterier för en hållbar nordisk gruvnäring

1. Utskottets förslag

Näringsutskottet föreslår att

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

att upprätta kriterier för en hållbar nordisk gruv- och mineralnäring i t ex form av en deklARATION eller ett manifest, där man fastslår förutsättningarna för en ansvarsfull gruv- och mineralnäring, både ur en miljömässig och en samhällelig synvinkel, baserat på de nationella och internationella regler och erfarenheter som redan finns

att ha som målsättning att en nordisk deklARATION/manifest med kriterier för en hållbar gruv- och mineralnäring ska kunna ligga till grund för kommande regleringar inom EU/internationellt

att i kriterierna ta hänsyn till natur- och vattenskydd, urbefolkningarnas rättigheter, den lokala befolkningen och näringarna, gruvarbetarnas säkerhet och rättigheter, rätt hantering av sidomaterial, ersättningsansvar vid skador, infrastruktur, att utbildnings- och kompetensbehov tillgodoses m.m.

att alla relevanta aktörer blir involverade i arbetet och i aktiv dialog med varandra delar erfarenheter, kunskap och skapar transparens, för att minimera risken för upprepning av t ex negativa miljöpåverkningar

2. Bakgrund

Gruvnäringen befinner sig i en nyexpansiv fas, inte minst i Norden. Bara i Sverige prognosticerar man att man inom de närmaste 16 åren kommer att gå från 16 till 47 gruvor. Mineraler ingår i nästan all högteknologisk varuproduktion. Stabil tillgång till mineraler är en förutsättning för ekonomisk tillväxt och nya arbetsplatser. Samtidigt uppstår allt fler konflikter kring utbyggnaden av gruvindustrin, både i förhållande till miljön men

också i förhållande till ursprungsbefolkningarnas och markägarnas rättigheter och andra näringsintressen (särskilt turismen).

Nordiska rådet

I takt med att efterfrågan på konsumtionsvaror ökar i världen, ökar också priset på metaller och mineraler. Många länder positionerar sig nu för att säkerställa en långsiktig försörjning av väsentliga metaller och mineraler. De nordiska länderna, särskilt Finland, Sverige och Norge, är viktiga och teknologiskt välutvecklade gruvnationer, och därför viktiga globala aktörer inom detta område.

A 1583/näring

Behandlas i:
Näringsutskottet

Norden utgör den största metallproducerande regionen EU och är ledande inom teknologin i Europa. Sverige är EU:s i särklass största producent av järnmalm och är rankad av *Frasier Institute* som världens mest attraktiva land för gruvetableringar (Finland 2:a och Norge 10:a). I Grönland har man börjat undersöka potentialen för en expansiv gruvindustri, som förväntas vara stor. Finland (2010)¹, Norge (2013)², Sverige (2013)³ och Grönland (2009)⁴ har egna mineralstrategier, som betonar samma tankegångar: hållbarhet, ökad konkurrenskraft, föregångsland inom näringen, miljö, ekologiska-, sociala- och kulturella dimensioner, bevarandet och utvecklandet av natur- och kulturmiljöer mm. Island har planer om att utarbeta en motsvarande strategi.

Bilaga/or:
- medlemsförslag

J.nr. 13-00007-9

Idag framförs dock kritik mot att ländernas regeringar inte tar tillräcklig hänsyn till just miljön, ursprungsbefolkningens/markägarnas eller andra näringsgrenar rättigheter/intressen i samband med projektering och utvinning. Det finns också en diskussion, inte minst i Sverige, kring villkoren för internationella gruvbolags verksamhet i landet. Tankar kring att etablera en motsvarighet till den norska oljefonden har framförts. Att internationella gruvbolag knappt betalar för värdet av de metaller och mineraler de utvinna är en annan fråga som från vissa håll kritiserats. Idag betalar företag som utvinna metaller/mineraler i Sverige en avgift på 0,5 promille av värdet av de resurser de utvinna. I Indien ligger avgiften på 10 %. Vad kan anses som långsiktigt hållbart?

Frågor kring gruvnäringen har varit högaktuell, såväl inom ramen för det norska ordförandeskapet i Barentsrådet, som i det finska (2013-2015), liksom i det svenska ordförandeskapsprogrammet i Nordiska ministerrådet (NMR) 2013 (NordMin-projektet). Syftet med NordMin-projektet är att skapa en nordisk plattform för hållbar tillväxt och ökad konkurrenskraft för den nordiska gruv- och mineralnäringen.

Som en del av Norges nya mineralstrategi kommer det under två års tid att pågå ett projekt kring miljövänlig deponi. Finland i sin tur har ett femårigt initiativ "Green Mining" (budget 60 miljoner Euro) för att säkerställa en långsiktigt hållbar drift. Det kan med fördel samarbetas på detta område, för gruvnäringen är stark i Norden, och eftersom opinionen för tillfället är ganska stark mot gruvdrift kunde det vara bra för näringen att visa upp sina ambitioner på hållbarhetssidan.

Frågan är då, vad är hållbar gruvnäring? Inom forskningen talar man ofta om hållbarhet i förhållande till:

- Människors hälsa
- Den biologiska mångfalden och naturmiljön
- Kulturmiljön och de historiska värdena
- Ekosystemens långsiktiga produktionsförmåga

¹http://www.mineraalstrategia.fi/etusivu/fi_FI/etusivu/files/84348449708116169/default/FinlandsMineralstrategi.pdf

²http://www.regjeringen.no/pages/38261985/mineralstrategi_20130313.pdf

³<http://www.regeringen.se/content/1/c6/20/96/57/14f8e930.pdf>

⁴<http://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Publications/Raastof/DK/Mineralstrategi%202009.pdf>

- En god hushållning med naturresurserna

För att en gruvverksamhet ska kunna skapa en hållbar och stabil tillväxt, med hänsyn till alla dessa parametrar, krävs det dock kunskap och en uttalad vilja att reglera. Gruvnäringen idag är inte som den var för 15-20 år sedan. Idag är det en högteknologisk utvinning som kräver en högspecialiserad arbetskraft som det ofta kan vara svårt att få tag i. Gruvnäringens expansion förutsätter också en väl utbyggd infrastruktur, något som inte sällan kan krocka med andra verksamheters intressen.

Senare års forskning på området visar att öppnandet av en ny gruva på en mindre, perifert belägen, ort inte i sig garanterar ny bosättning och lokal tillväxt. Det mesta tyder tvärt om på att människor, särskilt familjer, där två vuxna är beroende av en förvärvsintäkt, bosätter sig i utkanten av större orter och att en av familjens vuxna dag- eller veckopendlar till gruvorten. Arbetstagarens skatt tillfaller då bosättningsorten istället för gruvorten. Dessutom visar forskningen att tillgången till arbete inte är den enda avgörande faktorn för en familjs bosättningsbeslut. Faktorer såsom miljö, kulturutbud och möjlighet till utbildning är också avgörande.

För att en mindre gruvort ska få en mer långsiktig existens, krävs det dessutom ett mer diversifierat näringsliv. Risken är annars att när gruvan blir olönsam, så dör gruvorten ut. Ett nära samspel mellan näringslivet, universiteten/forskningen och kommun/stat är här helt avgörande för att få en mindre ort tillräckligt diversifierad och innovativ för att kunna överleva på längre sikt.

Det finns internationella exempel på att det från staterna ställs krav på gruvföretag att de måste kunna hållbarhetsredovisa sina bolags verksamheter, att de infrastrukturinvesteringar de gör ska gagna hela lokalsamhället samt att de ska investera i lokalsamhället så att hela lokalsamhället gagnas av gruvverksamheten på orten. Trots detta är det dock osäkert om mindre och perifert belägna orter kan attrahera permanent bosättning och forskning i så hög grad att samhällena blir långsiktigt hållbara.

Gruvnäringens expansion gör att ständigt nya konflikter uppstår kring ursprungsbefolkningars och markägares rättigheter, och andra näringsdrivandes intressen, inte minst turismnäringens. Idag inbringar turismen mer pengar till de nordiska statskassorna än vad gruvnäringen gör, och fler är anställda/verksamma inom turismen. Utifrån turismnäringens perspektiv står turisternas önskan om att få uppleva en vild och ren natur i direkt motsättning till gruvbolagens verksamhet. Även den samiska kulturen och näringen, som också den är tätt sammanlänkad med turismen i området, står ofta i konflikt med gruvbolagens verksamhet i samma område.

Mot bakgrund av dessa komplexiteter föreslog Mittengruppen i ett nytt medlemsförslag den 9 januari 2013, att de nordiska länderna gemensamt utarbetar tydliga kriterier för en hållbar gruvnäring i Norden.

Medlemsförslaget behandlades först på näringsutskottets januarimöte i Reykjavik 29 januari 2013. Där önskade utskottet att också beakta frågan om Kinas/utländska gruvföretags gruvdrift på Grönland, samt frågan om vattendirektivet kopplat till deponi i sjöar.

På aprilmötet den 10 april 2013 hade näringsutskottet tillsammans med miljö- och naturresursutskottet inbjudit det svenska ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet (NMR) till en presentation av NordMin-projektet. Styrkommitténs ordförande, Mikael Gröning presenterade NordMin. Inom ramen för NordMin-projektet, har man inga utarbetade kriterier för hållbarhetstänkandet, men ska beakta hållbarhetsfrågorna i allt man gör inom ramen för projektet.

Nordiska rådet

A 1583/näring

Behandlas i:
Näringsutskottet

Bilaga/or:
- medlemsförslag

J.nr. 13-00007-9

Ett första utkast till betänkandet behandlades på septembermötet 24 september 2013, där det beslutades, att inhämta mer sakkunskap på området genom att sända förslaget på remiss till övriga utskott och relevanta nationella aktörer.

Nordiska rådet

3. Remissbehandling

A 1583/näring

Sekretariatet har sänt medlemsförslaget på remiss/höring i länderna (via delegationssekretariaten), samt till NordMin, och bitt övriga berörda utskott i rådet komma med synpunkter och förslag till medlemsförslaget. Nedan finns et resumé av de skriftliga remissvaren, som har inkommit.

Behandlas i:
Näringsutskottet

Bilaga/or:
- medlemsförslag

Medlemsförslaget sändes på skriftlig remiss till följande instanser. (De, som har svarat, är markerade med kursiv).

J.nr. 13-00007-9

Finland:

Jord- och skogsbruksministeriet, Kommunikationsministeriet, Arbets- och näringsministeriet, *Miljöministeriet*, Geologiska forskningscentralen, Säkerhets- och kemikalieverket (TUKES), *Strålsäkerhetscentralen (STUK)*, Sametinget, Södra Savolax närings-, trafik- och miljöcentral, *Lapplands närings-, trafik- och miljöcentral*, Norra Karelens närings-, trafik- och miljöcentral, Norra Savolax närings-, trafik- och miljöcentral, Lapplands förbund.

Jord- och skogsbruksministeriet (Maa- ja metsätalousministeriö) anser att det är viktigt att hållbarheten och säkerheten inom gruvnäringen förbättras, men att det inte är nödvändigt att utarbeta särskilda nordiska kriterier utöver nationella, europeiska och internationella. Eftersom gruvorna arbetar på den globala marknaden, skall de nordiska länderna aktivt medverka till att utveckla internationella standarder.

Miljöministeriet (Ympäristöministeriö) anser att förslaget om gemensamt utformade kriterier för hållbar nordisk gruvnäring är värt understöd. Miljöministeriet hänvisar till ett handlingsprogram⁵ (utgiven i april 2013) om Finland som pionjär inom hållbar utvinningsindustri. Handlingsprogrammet innehåller 35 åtgärder som ska säkerställa en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar gruvnäring i Finland. I handlingsprogrammet föreslås det bl.a. att det ska tas fram indikatorer för en hållbar gruvnäring (s. 19).

Strålsäkerhetscentralen, STUK (Säteilyturvakeskus) understöder förslaget om gemensamma nordiska hållbarhetskriterier för gruvindustrin. STUK anser, att ur kriterierna bör framgå att en högstående säkerhetskultur, inklusive strålsäkerhet, är en central och ledande resurs i en ansvarsfull gruvdrift. Ifall kriterierna bestäms, så kunde resultaten av stresstesterna på Finlands gruvor utnyttjas. Stresstesterna utfördes under 2013.

Närings-, trafik- och miljöcentralen Lappland, ELY-centralen Lappland (Elinkeinto-, liikenne- ja ympäristökeskus Lappland) konstaterar, att gruvindustrin för tillfället genomgår en period av kraftig utveckling. Utvinningsindustrin och associerad fortsatt förädling, teknologiindustrin, forskning och utveckling är en signifikant utvecklingsmöjlighet för Norden. Samtidigt ska grunden för hållbar gruvnäring baseras på respekt för miljö, den lokala befolkningen och andra ekonomiska verksamheter.

ELY-centralen anser, att handlingsprogrammet (nämnt ovan) kan användas som bas till kriterier för en hållbar nordisk gruvnäring.

ELY-centralen nämner följande förutsättningar till hållbar gruvdrift ur miljöns och samhällets synpunkter:

⁵ http://www.tem.fi/files/36550/TEMjul_15_2013_web_29042013.pdf
(endast på finska)

- Kontinuerlig utveckling av aktiviteter för att minimera miljöpåverkan under hela gruvans livscykel
- Vattenförvaltningsplan
- Utnyttjande och rätt hantering av sidomaterial
- Skadliga effekter minimeras i prospekteringsområdet
- Hantering av säkerhetsfrågor åtminstone så som krävs enligt lag
- Aktiv dialog och öppen kommunikation
- Sammanställning av ett CSR-program
- Balanserade aktiviteter med närboende och andra branscher
- Framsynta utbildnings- och kompetensbehov
- Mångsidigt samarbete med samarbetspartner och entreprenörer

Nordiska rådet

A 1583/näring

Behandlas i:
Näringsutskottet

Bilaga/or:
- medlemsförslag

Norge:

Nordisk sekretariat i UD (för höring av statliga myndigheter), Sametinget, Norsk industri, Norges naturvernforbund.

J.nr. 13-00007-9

Nordisk sekretariat i UD svarar att medlemsförslaget är sänt vidare till Närings- och handelsdepartementet (NHD). NHD har inga speciella kommentarer till förslaget.

DU menar, att innan man utarbetar egna nordiska kriterier för hållbar gruvnäring skall man undersöka vilka kriterier som redan finns i dag. UD anser, att styrgruppen i NordMin kunde vara ett bra forum för att kunna utveckla gemensamma initiativ.

Sverige:

Naturvårdsverket (Miljödepartementet), Transportstyrelsen (Näringsdepartementet), Trafikverket (Näringsdepartementet), Sametinget, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Sveriges kommuner och landsting, Världsnaturfonden, Naturskyddsföreningen

Naturvårdsverket anser att medlemsförslaget i sin nuvarande form behöver revideras för att klargöra vilka delar som ska omfattas och att dessa delar inte redan omfattas av nationell reglering eller EU-reglering (som redan finns inom miljöområdet). *Naturvårdsverket* konstaterar, att behovet av kriterier eventuellt är större inom ekonomisk och social hållbarhet. *Naturvårdsverket* anser också, att framtagning av exakta kriterier såsom förslås förutsätter att kriterierna ska avse områden som inte redan är reglerade i lagstiftningen, samt att nordiska metoder finns att tillgå eller kan utvecklas. *Naturvårdsverket* menar, att man först behöver klargöra vilka delar som redan är reglerade och som skulle kunna vara av intresse för eventuella nordiska kriterier. Det hänvisas till den vägledning för prövning av gruvverksamhet⁶ som Sveriges Geologiska Undersökning har tagit fram i samråd med *Naturvårdsverket*. Det rekommenderas också att man kunde jämföra medlemsförslaget mot de synpunkter och områden som har uppmärksammats inom konsultationsprocessen för NordMin-projektet, som redan har avslutats.

Transportstyrelsen avstår från att lämna synpunkter på rubricerad remiss.

Trafikverket tillstyrker utredningens förslag i sin helhet och konstaterar, att för deras del är frågan om gruvnäringens transporter i fokus. *Trafikverket* anser, att avgränsningen av hållbarhetskriterierna geografiskt och funktionsmässigt är betydelsefull. *Trafikverket* anser, att det är ett viktigt syfte med kriterier och hållbarhetsdeklarationer att kunna mäta och jämföra prestanda, hitta förbättringspotential samt driva verksamheten mot en högre prestanda avseende hållbarhet. *Trafikverket* anser, att Norden är en liten aktör och att det vore önskvärt att kriterierna kunde gälla även utanför Norden. *Trafikverket* påpekar att i dag finns det brist på infra-

⁶http://www.sgu.se/dokument/service_sgu_public/vagledning-for-provning-av-gruvverksamhet.pdf

struktur – transportlösningarna är både kostsamma och intressanta ur ett hållbarhetsperspektiv. Trafikverket konstaterar, att det kan finnas inspiration att hämta från andra branscher som gruvnäringen kan ha nytta av i framtagandet av kriterier.

Sametinget avstår att yttra sig.

Länsstyrelsen i Västerbottens län anser, att det är oklart vilken betydelse kriterierna skulle få för skyddet för människor och miljön, men har ingen invändning mot att Nordiska rådet tar fram sådana kriterier. Länsstyrelsen konstaterar också, att kriterierna skall ta hänsyn till befintlig lagstiftning i länderna.

Sveriges Kommuner och Landsting avstår från att lämna synpunkter.

NordMin:

NordMin konstaterar, att eftersom opinionen för tillfället är ganska stark mot gruvdrift tror de att det skulle vara bra för näringen att visa upp sina ambitioner på hållbarhetssidan. NordMin rekommenderar att samarbeta med SveMin, som har etiska regler som medlemmarna följer vad avser bland annat miljöfrågor, prospektering och hållbarhet. NordMin konstaterar också, att man kunde överväga om också bergmaterialindustrin ska vara med, vilket skulle göra omfattningen mycket större, men också mer intressant för t.ex. Danmark och Norge. I så fall bör det kanske bli "hållbarhetskriterier för gruv- och mineralnäringen".

Ytterligare har utskottet mottagit remissvar från Medborgar- och konsumentutskottet (MK), Miljö- och naturresursutskottet (MN) och Valfärdsutskottet (V). MK meddelar, att de lokala befolkningar och ursprungliga folk måste tas till hänsyn, samt föreslår ett kriterium som låter, att man skall dela erfarenheter, kunskap och skapa genomsynlighet, så att t.ex. upprening av negativa miljöpåverkaningar minimeras. V understryker viktigheten av att dra nytta av FNs tio principer i Global Compact⁷ i arbetet med att utveckla kriterier, samt att ha ett starkare fokus på folkhälsoperspektivet. MN konstaterar, att alla berörda parter skall involveras i arbetet och betonar att arbetet tar utgångspunkt i miljöperspektivet, urbefolkningens rättigheter och ersättningsansvar vid skador, samt att detta arbete med fördel kunde ingå i projektet NordMin.

4. Utskottets synpunkter

Näringsutskottet noterar, att svaren som har inkommit konstaterar, att hållbarheten och säkerheten inom gruvnäringen anses viktig. Ett antal svar uttrycker direkt stöd för medlemsförslaget om kriterier för en hållbar nordisk gruvnäring. Dock kommer det också fram, att det kanske inte är nödvändigt att utarbeta särskilda nordiska kriterier utöver nationella, europeiska och internationella. Norden ses som en liten aktör och det uttrycks som önskvärt att kriterierna kunde gälla även utanför Norden. Det föreslås också, att eftersom gruvorna arbetar på den globala marknaden, skall de nordiska länderna aktivt medverka till att utveckla internationella standarder.

I remissvaren blir det hänvisat till ett handlingsprogram (2013) om Finland som pionjär inom hållbar utvinningsindustri. I handlingsprogrammet föreslås det bl.a. att det ska tas fram indikatorer för en hållbar gruvnäring genom att utnyttja de internationella indikatorer som redan finns.

Handlingsprogrammet kunde användas som inspiration eller bas till utarbetandet av de nordiska kriterierna. Inspiration kan också hämtas från andra branscher som gruvnäringen kan ha nytta av i framtagandet av kriterier, samt från SveMins (en branschförening för gruvor, mineral- och

Nordiska rådet

A 1583/näring

Behandlas i:
Näringsutskottet

Bilaga/or:
- medlemsförslag

J.nr. 13-00007-9

⁷ <http://www.unglobalcompact.org/abouttheGC/TheTenPrinciples/index.html>

metallproducenter i Sverige) etiska regler⁸ som medlemmarna följer vad avser bland annat miljöfrågor, prospektering och hållbarhet. Det hänvisas också till den vägledning för prövning av gruvverksamhet⁹ som Sveriges Geologiska Undersökning har tagit fram i samråd med Naturvårdsverket. FN:s tio principer i *Global Compact*¹⁰ kan med fördel också utnyttjas i arbetet med att utveckla kriterier. I övrigt kunde resultaten av stresstesterna utförda under 2013 i Finlands gruvor utnyttjas.

Bland de synpunkter som har framkommit under konsultationsprocessen för NordMin-projektets arbetsplan, kom det i flera av svaren fram att hållbarhetsfrågor kunde lyftas fram tydligare, och detta har också tagits i beaktande i den slutliga versionen, meddelar NordMin. Detta bevisar och stödjer medlemsförslaget, vars betoning ligger på hållbarhetssidan.

Vid Näringsutskottets behandling av ett betänkande över medlemsförslaget, baserat på de inkomna remissyttrandena, den 22 januari 2014 upplevde utskottet att perspektivet hade en alltför stark vinkling mot naturresursfrågorna och att näringslivsaspekten lyste med sin frånvaro. Sekretariatet har därför omarbetat det första utkastet till betänkande, så att anslaget blivit bredare och fått en starkare koppling till näringsfrågorna.

Utskottet är medvetet om, att det finns en utmaning i att man inte fullständigt känner de nationella lagstiftningarna på området, i synnerhet vilka nationella kriterier angående gruvnäring som redan finns. I utarbetandet av kriterier för hållbar gruvnäring skall man undersöka vilka kriterier (nationella, europeiska, internationella) som redan finns i dag. Den nordiska modellen för gruvnäring kunde ev. på sikt utgöra en utgångspunkt för eventuella europeiska normer som EU-kommissionen förbereder.

En nordisk hållbar gruvnäring skall basera sig på respekt för miljön, lokalbefolkningen och den övriga näringsverksamheten. Att uppfylla krävande och höga nordiska kriterier och miljöstandarder kan ses som en konkurrensfördel på den globala marknaden.

Utskottet föreslår att de nordiska länderna gemensamt utarbetar konkreta kriterier för hållbar gruvnäring som en fortsättning på NordMin-initiativet. Dessa kan till exempel förverkligas i form av en deklaration eller ett manifest, där man fastslår förutsättningarna för en ansvarsfull gruv- och mineralnäring, både ur en miljömässig och ur en samhälls- och synvinkel. Gruvföretagen, som driver verksamhet i de nordiska länderna, bör ges en möjlighet att underteckna deklarationen. Ett liknande dokument är *"Nordic Built Charter"*, enligt vilket företagen binder sig till nordiska standarder för hållbart byggande.

5. Konklusion

På bakgrund av ovanstående föreslår näringsutskottet att

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

att upprätta kriterier för en hållbar nordisk gruv- och mineralnäring i t ex form av en deklaration eller ett manifest, där man fastslår förutsättningarna för en ansvarsfull gruv- och mineralnäring, både ur en miljömässig och en samhälls- och synvinkel, baserat på de nationella och internationella regler och erfarenheter som redan finns.

⁸ http://www.svemin.se/etiska_regler_sv

⁹ http://www.sgu.se/dokument/service_sgu_public/vagledning-for-provning-av-gruvverksamhet.pdf

¹⁰ <http://www.unglobalcompact.org/abouttheGC/TheTenPrinciples/index.html>

Nordiska rådet

A 1583/näring

Behandlas i:
Näringsutskottet

Bilaga/or:
- medlemsförslag

J.nr. 13-00007-9

att ha som målsättning att en nordisk deklARATION/manifest med kriterier för en hållbar gruv- och mineralnäring ska kunna ligga till grund för kommande regleringar inom EU/internationellt.

Nordiska rådet

att i kriterierna ta hänsyn till natur- och vattenskydd, urbefolkningarnas rättigheter, den lokala befolkningen och näringarna, gruvarbetarnas säkerhet och rättigheter, rätt hantering av sidomaterial, ersättningsansvar vid skador, infrastruktur, att utbildnings- och kompetensbehov tillgodoses m.m.

A 1583/näring

Behandlas i:
Näringsutskottet

att alla relevanta aktörer blir involverade i arbetet och i aktiv dialog med varandra delar erfarenheter, kunskap och skapar transparens, för att minimera risken för upprepning av t.ex. negativa miljöpåverkningar.

Bilaga/or:
- medlemsförslag

J.nr. 13-00007-9

Köpenhamn, den 3 april 2014

Anders Karlsson (S)

Arto Pirttilahti (cent)

Cecilie Tenfjord-Toftby (M), ord-

förande

Eero Suutari (saml)

Gunvor Eldegar (A)

Heidi Nordby Lunde (H)

Mikkel Dencker (DF)

Ruth Mari Grung (A)

Sivert Haugen Bjørnstad (FrP)

Steingrímur J. Sigfússon (VG),

viceordförande

Tarja Filatov (sd)

Torgeir Knag Fylkesnes (SV)

BILAGA: MEDLEMSFÖRSLAG

Nordiska rådet

A 1583/näring

Behandlas i:
Näringsutskottet

Bilaga/or:
- medlemsförslag

J.nr. 13-00007-9

Medlemsförslag om kriterier för en hållbar nordisk gruvnäring

Gruvdriften är en traditionell nordisk näringsform som för tillfället genomgår en period av kraftig utveckling. Enligt en analys från investeringsbanken Goldman Sachs, publicerad den 9.10.2012, utgör de nordiska länderna intressanta investeringsobjekt och konkurrenskraftiga alternativ i jämförelse med övriga traditionella gruvdriftsländer, som till exempel Australien, Sydafrika och Canada.

Utvecklingen av den nordiska gruvnäringen är ett spetsprojekt i samband med Sveriges ordförandeskap i Nordiska ministerrådet år 2013. Syftet med det så kallade NordMin-projektet är att skapa en nordisk plattform för hållbar tillväxt och ökad konkurrenskraft för den nordiska gruv- och mineralnäringen. Enligt det svenska ordförandeskapsprogrammet kommer NordMin att "arbeta med hela värdekedjan inom gruvnäringen – från prospektering till återvinning och resurseffektivitet samt med näringsutvecklingsfrågor som utbildning, forskningssamarbete, företagens sociala ansvar, jämställdhet och kompetensförsörjning."

Mittengruppen menar att Sveriges initiativ om den nordiska gruvnäringen siktar på framtiden och är aktuellt. Som en fortsättning på initiativet föreslår Mittengruppen att de nordiska länderna gemensamt utarbetar exakta kriterier för hållbar gruvnäring. Dessa kan förverkligas till exempel i form av en deklaration, där man fastslår förutsättningarna för en ansvarsfull gruvnäring, både ur en miljömässig och samhällelig synvinkel. I deklarationen skulle man ta hänsyn till natur- och vattenskydd, den lokala befolkningen och näringarna, samt gruvarbetarnas säkerhet och rättigheter. Gruvföretagen, som driver verksamhet i de nordiska länderna, bör ges en möjlighet att underteckna deklarationen. Ett liknande dokument är "*Nordic Built Charter*", enligt vilket företagen binder sig till nordiska standarder för hållbart byggande.

Det finns otaliga exempel på gruvverksamhetens negativa inverkan på miljön och lokalbefolkningen. En nordisk hållbar gruvnäring skall basera sig på respekt för miljön, lokalbefolkningen och den övriga näringsverk-

samheten. Att uppfylla krävande och höga nordiska kriterier och miljöstandarder anses även som en konkurrensfördel på den globala marknaden. Ytterligare bör den nordiska modellen för gruvnäring utgöra kärnan för eventuella europeiska normer som EU-kommissionen förbereder.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Mittengruppen att

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet
att upprätta kriterier för hållbar nordisk gruvnäring

Helsingfors, Stockholm, Oslo och Köpenhamn den 9 januari 2013

Anni Matthiesen (V)
Arto Pirttilahti (cent)
Erling Bonnesen (V)

Per Olaf Lundteigen (sp)
Simo Rundgren (cent)
Åsa Torstensson (C)

Nordiska rådet

A 1583/näring

Behandlas i:
Näringsutskottet

Bilaga/or:
- medlemsförslag

J.nr. 13-00007-9